

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ
ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

ISO 9001:2015

www.ukzuz.cz

Povinnosti provozovatelů dle nové fyto-sanitární legislativy

Seminář pro svazy trvalých kultur

18. a 19. února 2020

Ing. Táňa Klailová ÚKZÚZ, Odbor zdraví rostlin

PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATELÉ

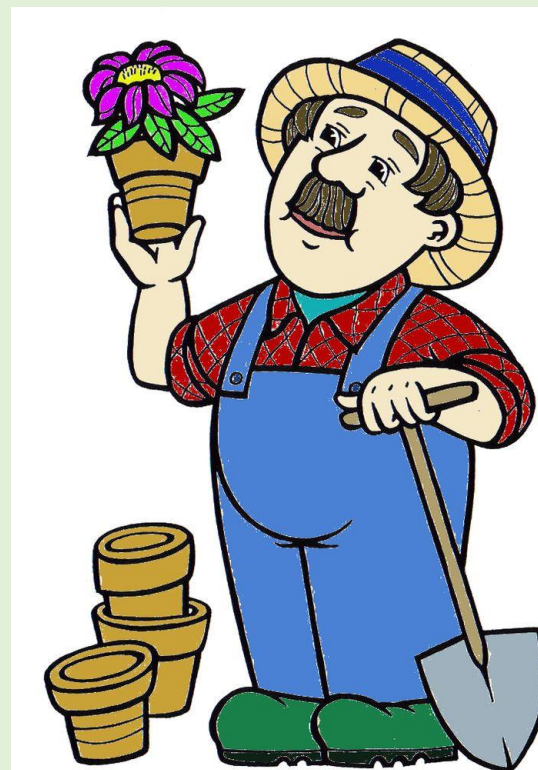

PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATEL – osoba, která se profesionálně zabývá *výsadbou, šlechtěním, produkcí, dovozem, dodáváním na trh, skladováním, sběrem, odesíláním či zpracováním* rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů a je za tyto činnosti právně odpovědná.

REGISTROVANÝ PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATEL – profesionální provozovatel zapsaný v Jednotném registru osob.

OPRÁVNĚNÝ PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATEL – registrovaný provozovatel oprávněný k vydávání RL pasů

(Nařízení o zdraví rostlin, článek 2 – definice, body 9 - 11)

POVINNOST REGISTRACE

REGISTROVÁNY MUSÍ BÝT FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY PROVOZUJÍCÍ NÁSLEDUJÍCÍ ČINNOSTI:

- 1) **DOVOZ do EU** rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů na území EU ze třetích zemí (včetně internetového prodeje)
- 2) **VÝVOZ** rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů **z území EU do třetích zemí**
- 3) **UVÁDĚNÍ DO OBĚHU V RÁMCI EU** rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů **A VYDÁVÁNÍ RL PASŮ** (včetně internetového prodeje)

Nově budou muset být RL pasy opatřeny VŠECHNY ROSTLINY K PĚSTOVÁNÍ A NĚKTERÁ OSIVA.

NOVÉ REGISTRACE:

- širší spektrum pěstitelů (např. pěstitelé bylinek, vodních rostlin, kaktusů, pěstitelé travních kobereců atd.)
 - osivářské firmy (producenti a prodejci osiv podléhajících pasové povinnosti)
- 4) **OZNAČOVÁNÍ DŘEVĚNÉHO OBALOVÉHO MATERIÁLU (DOM) A DŘEVA dle ISPM 15**

Kdo NEMUSÍ být registrován?

Registrován NEMUSÍ být profesionální provozovatel, který dodává **výhradně a přímo konečným uživatelům** malá množství rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů **jiným způsobem, než je prodej prostřednictvím smluv uzavřených na dálku.**
(Nařízení o zdraví rostlin čl. 65 odst. 3.)

Květinářství, malá rodinná zahradnictví, zahradnická centra, obchodní řetězce... pokud prodávají výhradně a přímo konečným uživatelům a zároveň neprovozuje žádnou další činnost podléhající registraci.

Malá množství rostlin, rostlinný produktů a jiných předmětů – pokud EK nestanoví právním předpisem definici „malého množství“, tak se bude tato výjimka vztahovat na jakékoliv množství.

Malá množství osiv jsou definována zákonem 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby (§19).

POVINNOST OPATŘOVAT ROSTLINY K PĚSTOVÁNÍ A URČITÁ OSIVA PŘI UVÁDĚNÍ NA TRH RL PASY (POVINNOST VLASTNIT OPRÁVNĚNÍ K VYDÁVÁNÍ RL PASŮ)

- Vydávat RL pasy může pouze profesionální provozovatel, který vlastní **oprávnění k vydávání RL pasů (tzv. oprávněný provozovatel)**.
- **Podmínkou získání oprávnění je prokázání nezbytného rozsahu znalostí k provádění šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů a znalostí osvědčených postupů, opatření a dalších kroků, jež jsou vyžadovány v zájmu prevence výskytu a šíření škodlivých organismů pro dotčené komodity (distanční e-learningový kurz zakončený úspěšným složením testu).**
- **RL pasy lze vydat na základě provedeného šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů.**

KOMODITY PODLÉHAJÍCÍ PASOVÉ POVINNOSTI

Jsou uvedeny v přílohách **prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072**, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení o zdraví rostlin

- **Příloha XIII** - Seznam rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, pro jejichž přemísťování v rámci území Unie je vyžadován rostlinolékařský pas
- **Příloha XIV** - Seznam rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, pro jejichž dovoz do určitých chráněných zón a přemísťování v jejich rámci je vyžadován rostlinolékařský pas s označením „CHZ“

L 319/274	CS	Úřední věstník Evropské unie	10.12.2019
PŘÍLOHA XIII			
Seznam rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, pro jejichž přemísťování v rámci území Unie je vyžadován rostlinolékařský pas			
1. Všechny rostliny k pěstování, kromě osiva.			
2. Rostliny, vyjma plodů a osiva, <i>Choisya</i> Kunth, <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. a jejich hybridů, <i>Casimiroa</i> Llave, <i>Clausena</i> Burm. f., <i>Murraya</i> J. Koenig ex L., <i>Veprie</i> Comm., <i>Zanthoxylum</i> L. a <i>Vitis</i> L.			
3. Plody <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. a jejich hybridů, s listy a stopkami.			
4. Dřevo, pokud:			
a) je považováno za rostlinný produkt ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2016/2031 a			
b) bylo získáno zcela nebo zčásti z rostlin <i>Juglans</i> L., <i>Platanus</i> L., a <i>Pterocarya</i> L., včetně dřeva, které si nezachovalo svůj přirozený obvyklý povrch, a			
c) spadá pod příslušný kód KN a odpovídá některému z následujících popisů vymezených v části II přílohy I nařízení (EHS) č. 2658/87:			
Kód KN	Popis		
4401 12 00	Palivové dřevo v polenech, špalcích, větvích, otepích nebo v podobných tvarech, jiné než jehličnaté		
4401 22 00	Jiné než jehličnaté dřevěné štěpky nebo třísky		
4401 40 90	Dřevěné zbytky a dřevěný odpad (vyjma pilin), neaglomerované		
ex 4403 12 00	Surové dřevo, natřené barvou, mořidlem, kreozotem nebo jinými konzervačními prostředky, nikoliv odkorněné, zbavené dřevní běli nebo nahrubo opracované, jiné než jehličnaté		
ex 4403 99 00	Jiné než jehličnaté dřevo (vyjma tropického dřeva, dubového (<i>Quercus</i> spp.), bukového (<i>Fagus</i> spp.), břežového (<i>Betula</i> L.), topolového (<i>Populus</i> spp.) nebo eukalyptového (<i>Eucalyptus</i> spp.)), surové, též odkorněné, zbavené dřevní běli nebo nahrubo opracované, jiné než natřené barvou, mořidlem, kreozotem nebo jinými konzervačními prostředky		
ex 4404 20 00	Štípané tyče z jiného než jehličnatého dřeva; dřevěné kůly, kolíky a výtyčky z jiného než jehličnatého dřeva, zašpičatělé, ale podélně neroztězané		
ex 4407 99	Jiné než jehličnaté dřevo (vyjma tropického dřeva, dubového (<i>Quercus</i> spp.), bukového (<i>Fagus</i> spp.), javorového (<i>Acer</i> spp.), třešňového (<i>Prunus</i> spp.), jasanového (<i>Fraxinus</i> spp.), břežového (<i>Betula</i> L.) nebo topolového (<i>Populus</i> spp.)), rozřezané nebo štípané podélně, krájené nebo loupané, též hoblované, broušené pískem nebo na koncích spojované, o tloušťce převyšující 6 mm		

KOMODITY PODLÉHAJÍCÍ PASOVÉ POVINNOSTI II

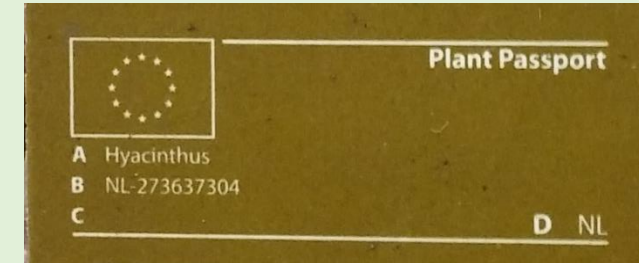
Příloha XIII prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072

VŠECHNY ROSTLINY K PĚSTOVÁNÍ, KROMĚ OSIVA

OSIVO S POŽADAVKY NA RL PAS:

- **Pícniny** - vojtěška setá
- **Brambor** – sadba, osivo
- **Olejniny a přadné rostliny** - len setý, slunečnice roční, sója, řepice, řepka, hořčice bílá
- **Zelenina** - rajče, fazol obecný, fazol šarlatový, paprika, hrách setý, bob obecný, cibule kuchyňská, pór zahradní
- **Ovocné dřeviny** - třešeň, meruňka, višeň, slivoň, mandloň, broskvoň, slivoň vrbová
- **Okrasné rostliny** – *Allium* L., paprika roční, slunečnice roční, třešeň, meruňka, višeň, slivoň švestka, mandloň, broskvoň, slivoň vrbová

! Pozor! V případě osiv některých plodin je pasová povinnost pouze v případě, že je osivo určeno k pěstování pro určitý účel. Např. hrách setý - jako zelenina (pro ostatní účely nikoliv). V souladu s přílohami IV a V prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072.

ROSTLINOLÉKAŘSKÉ PASY

V rámci EU shoda na vyšší toleranci při kontrolách náležitostí RL pasů v roce 2020.

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/2313 ze dne 13. prosince 2017, kterým se stanoví formální náležitosti rostlinolékařského pasu pro přemísťování na území Unie a rostlinolékařského pasu pro dovoz do chráněné zóny a přemísťování v rámci této zóny

Stanovuje jednotný formát a strukturu pasů – *Proč?*

- usnadnění identifikace RL pasu v kterémkoliv jazyce
- stanovena pravidla pro formát pasu v kombinaci s úřední návěškou pro rozmnožovací materiál

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx²

B XX³ – xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ nebo 8

LEGENDA

A - BOTANICKÝ NÁZEV

B - REGISTRAČNÍ ČÍSLO ve tvaru „CZ – xxxx“

C - KÓD VYSLEDOVATELNOSTI

D - KÓD ČLENSKÉHO STÁTU EU nebo KÓD TŘETÍ ZEMĚ

Rostlinolékařský pas (není povinný údaj)/ Plant Passport

VLAJKA EVROPSKÉ UNIE (barevná – modrá+žlutá /černobílá) – levý horní roh

Velikost RL pasu není stanovena. Údaje musí být čitelné a uspořádané do obdélníkového nebo čtvercového tvaru. Musí být orámovány nebo jinak zřetelně odděleny od ostatních textových nebo obrazových prvků, aby byly snadno odlišitelné.

ČÁST A

Vzory rostlinolékařských pasů pro přemísťování na území Unie podle čl. 1 odst. 1

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx²

B XX³ – xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ nebo 8

xxxxx / Plant Passport

A xxxxx²

B XX³ – xxxxx⁴

C _{5,6}

D XX⁷ nebo 8

VZORY
ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH
PASŮ

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx²

B XX³ – xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ nebo 8

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx²

B XX³ – xxxxx⁴

C xxxxx⁵

D XX⁷ nebo 8

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx² B XX³ – xxxxx⁴ C xxxxx⁵ D XX⁷ nebo 8

₆

A xxxxx² B XX³ – xxxxx⁴ C xxxxx⁵ D XX⁷ nebo 8

A - VĚDECKÝ NÁZEV
B - REGISTRAČNÍ ČÍSLO
ve tvaru „CZ – xxxx“
C - KÓD
VYSLEDOVATELNOSTI
D - KÓD TŘETÍ ZEMĚ
nebo KÓD ČLENSKÉHO
STÁTU EU

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx² B XX³ – xxxxx⁴

C xxxxx⁵ D XX⁷ nebo 8

xxxxx / Plant Passport¹

A xxxxx² C xxxxx⁵

B XX³ – xxxxx⁴ D XX⁷ nebo 8

POVINNOST ZAJIŠTĚNÍ VYSLEDOVATELNOSTI

KÓD VYSLEDOVATELNOSTI (položka C na RL pasu)

- u partií osiv, révy vinné a ovocných dřevin – doporučujeme číslo partie.
- u okrasných rostlin např. umístění ve školce (K-F01: kontejnerovna, číslo tabule a číslo řádku)

Písmenný, číselný nebo alfanumerický kód, který má usnadnit případné vysledování příslušné obchodní jednotky, pro kterou byl RL pas vydán. **Lze využít také čárový kód nebo QR kód.**

Ponecháno na pěstitelích. Důležité je, aby byli schopni na základě uvedeného kódu zpětně specifikovat umístění rostliny ve školce, původ osiva či skleníku, v němž byla vypěstována daná rostlina.

Kdy nemusí být kód vysledovatelnosti uveden? Výjimka dle článku 83 2a) Nařízení o zdraví rostlin

Jsou-li rostliny k pěstování připraveny k prodeji konečným uživatelům (bez jakékoliv další úpravy) a neexistuje-li žádné riziko šíření KŠO, není nutné položku C na RL pasu vůbec uvádět. V současnosti je připraven návrh prováděcího nařízení, které by z této výjimky vyčlenilo dřeviny a stolonotvorné a hlízotvorné druhy *Solanum* L. a jejich hybridy.

UKÁZKY NOVÝCH RL PASŮ

Různé způsoby připojení RL pasů k rostlinám

vytištěné přímo na květináči, samolepka, zápich, visačka, přebal, krabička atd.

TAKTO ANO ✓

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2313

Legenda

1. Slova „Rostlinolékařský pas“ nebo „Rostlinolékařský pas – CHZ“ v angličtině („Plant Passport“ nebo „Plant Passport – PZ“) a **je-li třeba i dalřím řředním jazyce Unie**, oddělená lomítkem.

TAKTO NE

Rostliny *Zamioculcas zamiifolia*

ČÁST B
Vzory rostlinolékařských pasů pro dovoz do chráněné zóny a přemísťování v rámci této zóny podle článku 11

1

xxxxxx – XX / Plant Passport – PZ¹
xxx⁹

9

A xxxxx²
B XX³ – xxxxx⁴
C xxxxx⁵
D XX⁷ nebo 8

6

xxxxxx – XX / Plant Passport – PZ¹
xxx⁹

A xxxxx² B XX³ – xxxxx⁴ C xxxxx⁵ D XX⁷ nebo 8

xxxxxx – XX / Plant Passport – PZ¹
xxx⁹

A xxxxx² B XX³ – xxxxx⁴ C xxxxx⁵ D XX⁷ nebo 8

6

RL PASY DO CHRÁNĚNÉ ZÓNY

1 - Slova Rostlinolékařský pas – CHZ/ **Plant Passport – PZ**

9 – **označení chráněné zóny**

Dříve užívané kódy typu „b2“ pro *Erwinia amylovora* nebo „c0.1“ pro *Cryphonectria parasitica* již nelze používat.

Nově se pro označení CHZ na RL pasu používá vědecký název příslušného KŠO nebo jeho EPPO kód.

Cryphonectria parasitica/ ENDOPA

Erwinia amylovora/ ERWIAM

V případě RL pasů pro chráněnou zónu neplatí výjimka pro konečného uživatele. RL pasem pro CHZ musejí být opatřeny i rostliny určené konečnému uživateli.

PŘIPOJOVÁNÍ RL PASŮ

a) PŘIPOJENÍ RL PASU K **OBCHODNÍ JEDNOTCE**

RL PAS VE FORMĚ NÁVĚSKY, SAMOLEPKY, VISAČKY, PŘEBALU atd.

OBCHODNÍ JEDNOTKOU může být jednotlivá rostlina, plato, přepravní vozík, paleta, kontejner, popř. i celý náklad.

Jakmile však dojde k dělení této jednotky, je nutné vystavit nový RL pas.

b) RL PAS MŮŽE BÝT UVEDEN NA OBCHODNÍ DOKUMENTACI (FAKTURA nebo DODACÍ LIST)

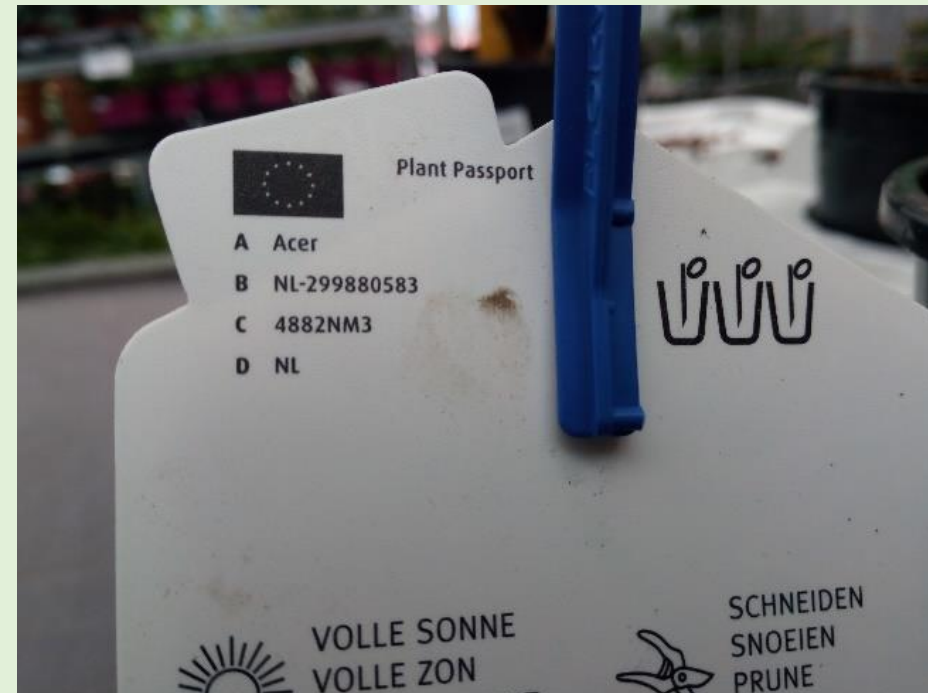
Pak již není nutné dávat RL pasy na jednotlivé obchodní jednotky (rostliny/ plata atd.).

VÝJIMKY Z PASOVÉ POVINNOSTI

Přemísťování mezi provozovny jednoho registrovaného provozovatele „v těsné vzájemné blízkosti“. V případě ČR se tím rozumí celá ČR.

V tomto případě je nutné vést řádnou evidenci o přemísťování rostlin mezi provozovnami.

NAHRAZOVÁNÍ RL PASŮ (nahrazení RL pasu novým RL pasem)

DOCHÁZÍ-LI K DĚLENÍ OBCHODNÍCH JEDNOTEK, PRO KTERÉ BYL VYDÁN PŮVODNÍ RL PAS.

V případě nahrazování RL pasu novým RL pasem (RL pasy), jsou požadavky na náležitosti nového RL pasu totožné jako při vystavování nových RL pasů na vlastní výpěstky.

Pouze v případě, kdy bude **nahrazován RL pas určený do chráněné zóny**, má být pod písmenem D uvedeno reg. číslo profesionální provozovatele, který vydal původní RL pas. (Příloha VII Nařízení o zdraví rostlin, část B bod 1 g) ii)

**NEEXISTUJE „NÁHRADNÍ RL PAS“, JE VYSTAVEN NOVÝ RL PAS.
EVIDENCI O NOVÉM RL PASE NUTNO VÉST PO DOBU 3 LET.**

(Článek 93 Nařízení o zdraví rostlin)

SCHÉMA POUŽÍVÁNÍ RL PASŮ

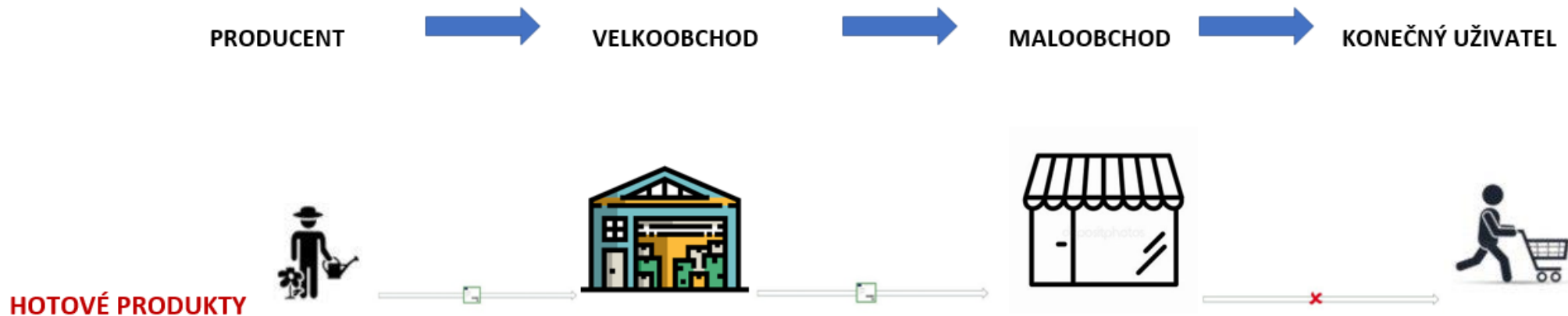
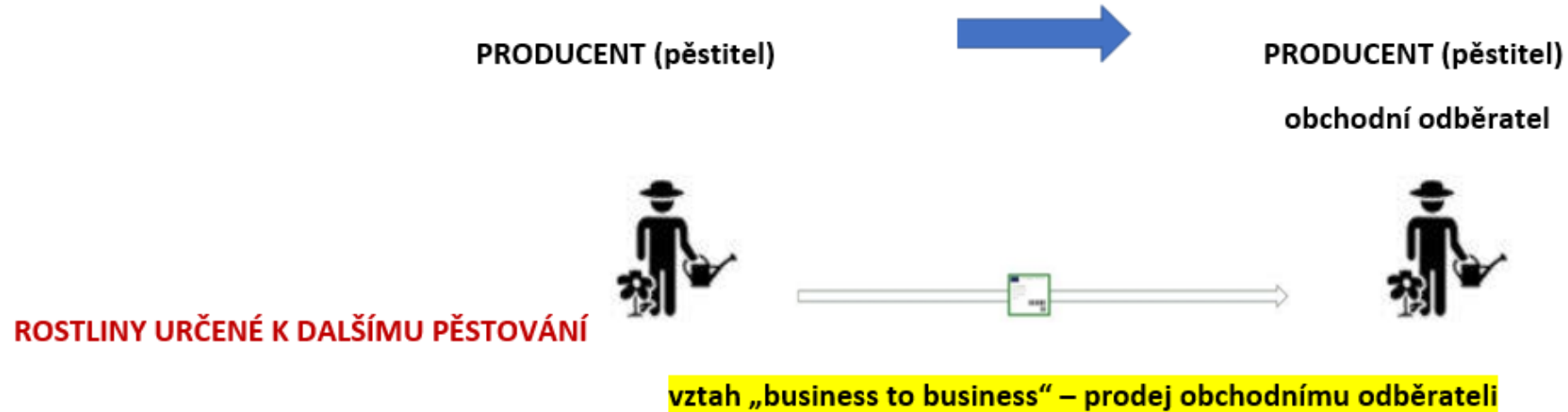

SCHÉMA POUŽÍVÁNÍ RL PASŮ II

PRODUCENT

KONEČNÝ UŽIVATEL

PŘÍMÝ PRODEJ KONEČNÉMU UŽIVATELI

PRODUCENT

KONEČNÝ UŽIVATEL

INTERNETOVÝ PRODEJ (prodej prostřednictvím smluv uzavřených na dálku)

POVINNOST VEDENÍ EVIDENCE O RL PASECH (OBCHODNÍCH JEDNOTKÁCH)

POVINNOST VEDENÍ EVIDENCE JE **NOVĚ 3 ROKY** (MÍSTO 2 LET).

Evidence může mít podobu uložení informací uvedených v rostlinolékařském pasu do elektronické databáze. Informace mohou být také uloženy ve formě dodacích listů a faktur.

PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATELÉ JSOU POVINNI:

- a) vést záznamy umožňující u každé **dodané** obchodní jednotky rostliny, rostlinného produktu či jiného předmětu **identifikovat profesionální provozovatele, kteří je dodali;**
- b) vést záznamy umožňující u každé **expedované** obchodní jednotky rostliny, rostlinného produktu či jiného předmětu **identifikovat profesionální provozovatele, kterým byly dodány a další informace o vydaném RL pasu** (vědecký název rostlin, datum vydání, kód výsledovatelnosti, u pasů pro CHZ také název nebo EPPO kód příslušného KŠO pro CHZ).

POVINNOST PROVÁDĚT ŠETŘENÍ PRO ÚČELY VYDÁVÁNÍ RL PASŮ

Oprávnění provozovatelé mají povinnost provádět šetření pro účely vydávání RL pasů a vést si o tom záznamy. **Tyto se uchovávají po dobu nejméně 3 let.** Inspektoři ÚKZÚZ již nebudou provádět soustavnou rostlinolékařskou kontrolu (SRK).

Záznamy mohou mít formu souboru v PC či písemného záznamu (např. v sešitě). Záznam by měl obsahovat termín, způsob šetření a výsledek.

Oprávněný provozovatel může zajistit provádění šetření pro účely vydávání RL pasů zaměstnancem nebo **na základě smluvního vztahu** jinou osobou (např. poradcem), která zdárně absolvovala e-learning a test. Osoby úspěšně proškolené v e-learningu mohou samy proškolit další zaměstnance podniku. **Odpovědnost za prováděná šetření a vydávání RL pasů však plně nese oprávněný provozovatel.**

KDY PROVÁDÍ ŠETŘENÍ PRO ÚČELY VYDÁVÁNÍ RL PASŮ ÚKZÚZ

- Jde-li o přehlídku porostu v rámci uznávacího řízení ÚKZÚZ.
- Jedná-li se o vizuální prohlídku, vzorkování a testování v případě podezření na výskyt KŠO, ŠO podléhajících mimořádným nařízením EU nebo KŠO pro chráněné zóny.
- V bezprostředním okolí místa produkce, kam provozovatel nemá přístup a pokud je to legislativou vyžadováno.
- Je-li legislativou vyžadováno, aby splnění požadavků pro určité KŠO či RNŠO ověřil přímo ÚKZÚZ (např. úředním testováním).
- Pokud profesionální provozovatel, který není oprávněn k vydávání RL pasů, požádá ÚKZÚZ o provedení šetření a vydání RL pasů.

ROSTLINY, PRO KTERÉ JE STANOVEN POŽADAVEK NA ÚŘEDNÍ PROHLÍDKU NEBO VZORKOVÁNÍ UVEDENÝ V PŘÍLOZE VIII (KŠO), V PŘÍLOZE V (RNŠO) NEBO PŘÍLOZE X (POŽADAVKY PRO CHZ) PROVÁDĚCÍHO NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2019/2072

Pro výše uvedené rostliny bude podána žádost na ÚKZÚZ, a to v termínu do 31. ledna pro skleníkové rostliny a do 30. dubna pro rostliny pěstované ve venkovních podmínkách. *(obdoba žádosti o SRK; formulář žádosti bude umístěn na webu ÚKZÚZ)*

Seznam rostlin, u kterých je vyžadována prohlídka nebo vzorkování provedené ÚKZÚZ je uveden na webu ÚKZÚZ (Fytosanitární režim EU od 14.12.2019 / Vnitřní trh EU a rostlinolékařské pasy). Jedná se o osivo a sadbu papriky a rajčete, osivo bramboru.

Inspektor ÚKZÚZ provede na základě této žádosti šetření ve vhodném termínu.

Uvedené termíny a žádost se netýkají porostů, kde provádí uznávací řízení ÚKZÚZ. V těchto případech se postupuje v souladu s pravidly pro uznávací řízení.

ODBORNÉ ZNALOSTI NEZBYTNÉ K PROVÁDĚNÍ ŠETŘENÍ U PĚSTOVANÝCH KOMODIT – ZDROJE INFORMACÍ

1) STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO E-LEARNING

2) ROSTLINOLÉKAŘSKÝ PORTÁL - cenný zdroj informací, odkazy z E-learningu na RL portál

http://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/fy-public/?k=0#kar|met:obsahKAR|kap1:skodlorg|so:b724443cca6db3896d7918eee67e4f2

Verze pro PC i pro mobilní telefony (responsivní design).

Aktuálně nefunguje v Internet Exploreru, nutno použít jiný internetový prohlížeč – např. Google Chrome, Mozilla Firefox.

Domů > Úvodem

Úvodem Aktuality Historie změn

Vítejte v novém prostředí RL portálu!

Uživatelské prostředí RL portálu bylo od základu přepracováno tak, aby se dokázalo přizpůsobit velikosti obrazovky PC, notebooku, mobilního telefonu nebo tabletu. Oproti původnímu portálu nejsou dosud v novém prostředí implementovány všechny funkcionality. Chybějící funkce budou průběžně doplňovány a zatím jsou dostupné na původním portálu, který lze spustit kliknutím na odkaz v nabídce vlevo pod logem.

Nové prostředí RL portálu naopak oproti původnímu portálu obsahuje zcela nový modul **Přípravky na OR**, který umožňuje pracovat se všemi povolenými přípravky a pomocnými prostředky na ochranu rostlin v rámci RL portálu na jednom místě včetně **vyhledávání alternativ k zadaným přípravkům a účinným látkám**.

Rostlinolékařský portál

Cílem rostlinolékařského portálu (RL portál) je zpřístupnit uživatelům informace, které by jim měly usnadnit orientaci ve složitých otázkách integrované ochrany rostlin, a to v návaznosti na nové požadavky vyplývající z evropské legislativy. Integrovaná ochrana rostlin (IOR) je zjednodušený systém hospodaření, který upřednostňuje přirozenější alternativy ochrany rostlin a zároveň snižuje závislost na chemických přípravcích. Jádrem celého systému je efektivní ochrana před chorobami, škůdci a plevely, jež zajišťuje stabilní výnos a kvalitní produkci zemědělských produktů, přičemž je kladen důraz na snížení rizik dopadu vlivu pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí.

RL portál poskytuje informace především profesionálním uživatelům přípravků na ochranu rostlin (POR), pro které je uplatňování IOR od 1. ledna 2014 povinné. Přehled těchto informací slouží jako doporučení pro uplatňování obecných zásad IOR daných vyhláškou č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách IOR. V současné době zde uživatelé naleznou aktuální poznatky v ochraně rostlin, a to v podobě elektronických metodických příruček, které jsou propojeny s Registrem přípravků na ochranu rostlin a s fotografiemi škodlivých činitelů. Tímto vzájemným propojením tak systém zůstává „živý“, čímž umožňuje snadnou aktualizaci veškerých dat, např. nově registrovaných POR, ale i nových poznatků ve vědě a výzkumu.

Vhodné prostředí pro práci s RL portálem

Pro zajištění správných funkcí RL portálu doporučujeme používat aktuální verzi internetového prohlížeče [Google Chrome](#) nebo [Mozilla Firefox](#). Ve Windows 10 můžete také vyzkoušet nový prohlížeč [Microsoft Edge](#). Internet Explorer (IE) již není podporován.

Metodiky IOR

Aplikace „Metodiky IOR“ poskytuje informace pro uplatňování obecných zásad IOR při pěstování jednotlivých plodin či skupin plodin. V současné době jsou plně zpracovány metodiky pouze pro hospodářsky nejvýznamnější plodiny, tj. polní plodiny (luskoviny, obilniny, okopaniny, olejnin, pícniny a technické plodiny). Zmíněné dokumenty poskytla **Česká společnost rostlinolékařská (ČSR)**, která byla jejich přípravou a vydáním pověřena Ministerstvem zemědělství ČR.

Metodiky IOR pro polní plodiny, vydané v roce 2013 rovněž tiskem pod názvem *Metodická příručka integrované ochrany rostlin proti chorobám, škůdcům a plevelům*, zpracoval široký kolektiv autorů ze zemědělských výzkumných ústavů, zemědělských univerzit, státní správy i ČSR. Texty vydané Českou společností rostlinolékařskou jsou na RL portále rozšířeny o popisy a vyobrazení škodlivých organismů (ŠO) a především o aktuální povolené přípravky na ochranu rostlin, které se u jednotlivých ŠO automaticky zobrazují v podobě tzv. „Semaforu přípravků“.

Semafor přípravků

Semafor přípravků je elektronický nástroj, který umožňuje zobrazovat POR podle jejich ekotoxikologických vlastností, respektive míry rizik, které přípravek představuje pro jednotlivé složky životního prostředí – vodní organismy a vodní prostředí, půdní organismy, včely, nečloví členovci, ptáci a savci, nečloví rostliny, případně nebezpečnosti pro zdraví lidí.

Míra vlivu přípravků na jednotlivé složky životního prostředí je vyjádřena trojbarevnou stupnicí (zelená, žlutá, červená). Riziko a nebezpečnost jsou v povolenacím procesu vyhodnoceny na základě vědeckých studií předložených žadatelem. Je-li riziko vyšší, než stanovují

Škodlivý organismus

- ☐ *Davidsoniella virescens*
- ☐ *Diaporthe vaccinii*
- ☐ *Diplocarpon mali*
- ☐ *Geosmithia morbida*
- ☐ *Gibberella circinata*
- ☐ *Stegophora ulmea*
- ☒ červená sypavka borovice
- ☐ hnědá sypavka borovice
- ☐ korová nekróza borovice
- ☐ korová nekróza kaštanovníku
- ☐ korová nekróza platanu
- ☐ rakovina bramboru
- ☐ rakovina javoru
- ☐ rez *Melampsora farlowii*
- ☐ rez *Melampsora medusae*
- ☐ rez *Thekopsora minima*
- ☐ rzi rodu *Cronartium* (neevropské druhy)
- ☐ spála výhonů modřínu
- ☐ sypavka *Cercoseptoria pini-densiflorae*
- ☐ vadnutí dubů
- ☐ verticiliové vadnutí chmele

Škodlivý organismus

- ☒ (všechny kapitoly)
- ☐ Charakteristika škodl. org.
- ☐ Fytosanitární regulace
- ☐ Monitoring a prognóza
- ☐ Rozhodování o provedení ošetření
- ☐ Provádění ochranných opatření
- ☐ Rezistence škodl. org. a antirezistentní strategie
- ☐ Hodnocení účinnosti ochrany
- ☐ Odkazy

Obecné informace

Škodlivý organismus

Mapa výskytu ŠO

červená sypavka borovice

Dothistroma septosporum (anam.), *Dothistroma pini* (anam.)

říše: houby (Fungi) **třída:** *Dothideomycetes* **čeleď:** *Mycosphaerellaceae*

vědecká synonyma: *Scirrhia pini* (teleom.), *Eruptio pini*, *Mycosphaerella pini*

EPPO kód: [SCIRPI](#)

Charakteristika patogenu

Hostitelské spektrum

Mezi hostitelské rostliny původců červené sypavky borovice patří rostliny rodů borovice (*Pinus*), douglaska (*Pseudotsuga*), jedle (*Abies*.), jedlovec (*Tsuga*), modřín (*Larix*) a smrk (*Picea*). Mezi náchylné rostliny se řadí borovice Banksova (*P. banksiana*), b. blatka (*P. mugo* nothosubsp. *rotundata*), b. černá (*Pinus nigra*), b. Heldreichova (*P. heldreichii*), b. Jeffreyova (*P. jeffreyi*), b. kleč (*P. mugo*), b. limba (*P. cembra*), b. montereyská (*P. radiata*), b. osinatá (*P. aristata*), b. pokroucená (*P. contorta*), b. rumelská (*P. peuce*), b. těžká (*P. ponderosa*), b. tuhá (*P. rigida*) a b. vejmutovka (*P. strobus*).

Příznaky napadení

Typické příznaky jsou na jehlicích spodních pater a zasahují nejstarší ročníky jehlic. Ty odumírají směrem od špičky, báze jehlice zůstává zpočátku zelená a na přechodu zelené a suché části se vytváří příčný červený proužek od barviva dothistrominu, ve kterém narůstá plodnice (acervulus). Plodnice prorůstají přes praskající pokožku jehlice v podobě černé hmoty obsahující konidie. Při silné infekci jsou jehlice celé suché a na nich jsou různě rozmístěné červené pruhy s plodnicemi. Tento symptom je velmi dobře viditelný koncem zimy a na jaře. Později intenzita červených pruhů slábne a na podzim nemusí být znatelná vůbec. Pak je třeba hledat plodnice bez doprovodného červeného zbarvení.

Nejvíce poškozené jehlice opadávají většinou na podzim a pak dále přes zimu. Frekvence propadu jehlic je velmi variabilní, co se týká hostitele. Napadená borovice lesní opadáva velmi rychle, stejně jako smrk ztepilý nebo douglaska. Borovice černá nebo b. těžká velmi pomalu. Silná infekce, kdy jsou napadené všechny ročníky a pouze nové rašící jehlice na zkráceném prýtu nejsou, se nazývá stádium „lviích ocasů“.

U semenáčků a mladých sazenic se symptomy vyvíjí na všech ročních jehlicích, kromě letošních, někdy může chybět červené pruhování od dothistrominu, pak se vytváří zrezivění celých jehlic, vždy doporučujeme mikroskopickou determinaci.

Možnost záměny

Příznaky působené původci červené sypavky borovice je možné zaměnit s příznaky působeními *Lecanosticta acicola*. Při raném stadiu choroby a slabě vyvinutých symptomech je možná záměna s mramorovou sypavkou borovice (*Cyclaneusma* spp.) nebo se *Sclerophoma pithyophila*, popř. podobné příznaky může vyvolat posátí hmyzem. Opad starších ročníků jehlic u hostitelských rostlin mohou způsobit také další patogeny nebo abiotické a stanovištní faktory.

Životní cyklus

Celý životní cyklus trvá v našich podmínkách nejčastěji dvě vegetační sezóny. Konidie se v našich podmínkách tvoří nejvíce od poloviny května a jsou uvolňovány z acervulů za vlhkého a teplého počasí. Za hlavní infekční periodu je považováno období od doby, kdy rašící jehlice dosáhnou zhruba poloviny své délky, až do jejich vyžrání. V ČR je toto období zhruba od poloviny května až do počátku července. Konidie po dopadu na jehlice klíčí a prorůstají do jehlic průduchy. Doba inkubace závisí na místních podmínkách. V evropských podmínkách trvá inkubace 4–6 měsíců. Houba přezimuje v napadených jehlicích.

Způsoby šíření

Šíření ze stromu na strom se děje především rozptylem uvolněných konidií z acervulů pomocí dešťových kapek. Na dlouhé vzdálenosti má zásadní význam přenos původců sypavky hostitelskými rostlinami nebo kontaminovaným školkařským materiálem. Možné je i šíření

Škodlivý organismus

- ☐ *Davidsoniella virescens*
- ☐ *Diaporthe vaccinii*
- ☐ *Diplocarpon mali*
- ☐ *Geosmithia morbida*
- ☐ *Gibberella circinata*
- ☐ *Stegophora ulmea*
- ☒ červená sypavka borovice
- ☐ hnědá sypavka borovice
- ☐ korová nekróza borovice
- ☐ korová nekróza kaštanovníku
- ☐ korová nekróza platanu
- ☐ rakovina bramboru
- ☐ rakovina javoru
- ☐ rez *Melampsora farlowii*
- ☐ rez *Melampsora medusae*
- ☐ rez *Thekopsora minima*
- ☐ rzi rodu *Cronartium* (neevropské druhy)
- ☐ spála výhonů modřinu
- ☐ sypavka *Cercoseptoria pini-densiflorae*
- ☐ vadnutí dubů
- ☐ verticiliové vadnutí chmele

Škodlivý organismus

- ☒ (všechny kapitoly)
- ☐ Charakteristika škodl. org.
- ☐ Fytosanitární regulace
- ☐ Monitoring a prognóza
- ☐ Rozhodování o provedení ošetření
- ☐ Provádění ochranných opatření
- ☐ Rezistence škodl. org. a antirezistentní strategie
- ☐ Hodnocení účinnosti ochrany
- ☐ Odkazy

Obecné informace

Škodlivý organismus

Mapa výskytu ŠO

Status výskytu v ČR

Původci červené sypavky borovice se vyskytují na většině území ČR, jsou v ČR usídlení a není reálná možnost jejich eradikace.

Výsledky detekčních průzkumů

Úřední průzkum výskytu původců červené sypavky borovice v ČR se prováděl nepřetržitě v letech 2006-2014. Po nedávném zjištění, že červenou sypavku jehlic borovice způsobují dva samostatné druhy, spolehlivě rozlišitelné jen pomocí analýzy DNA (pro jeden z nich bylo ponecháno jméno *D. septosporum*, pro druhý bylo zvoleno jméno *D. pini*), se analýza odebraných vzorků zaměřila na rozpoznání těchto dvou druhů. Bylo zjištěno, že v ČR naprosto převládá *D. septosporum*, ale sporadicky byl potvrzen i výskyt *D. pini*.

Fytosanitární regulace

D. septosporum a *D. pini* jsou podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072 regulovanými nekaranténními škodlivými organismy pro rostliny borovice (*Pinus* spp.), s prahovými hodnotami pro rozmnožovací materiál a výpěstky borovice 0 %.

Ochrana před zavlečením *D. septosporum* a *D. pini* z neevropských zemí a rozšiřováním na území ČR a EU je zajištěna zákazem dovozu rostlin borovice (kromě plodů a osiva, ale včetně řezaných větví) z těchto zemí. Při přemísťování rostlin borovice určených k pěstování (k zalesňování i k okrasným účelům) po území EU musí tyto rostliny pocházet z oblastí, o nichž je známo, že jsou prosté *D. septosporum* a *D. pini* (což v případě ČR nelze potvrdit), nebo musí pocházet z místa či stanoviště produkce, v němž ani v jehož bezprostředním okolí nebyly od počátku posledního ukončeného vegetačního období pozorovány žádné příznaky sypavky způsobené *D. septosporum* nebo *D. pini*, nebo bylo provedeno vhodné ošetření proti sypavce způsobené *D. septosporum* nebo *D. pini* a rostliny byly před přemístěním prohlédnuty a shledány prostými příznaků sypavky.

Provádění ochranných opatření

Proti šíření *D. septosporum* a *D. pini* na území ČR se provádí úřední ochrana popsaná v části FYTOSANITÁRNÍ REGULACE.

Preventivní opatření

K preventivním opatřením patří výsadba odolného a zdravého sadebního materiálu a výběr vhodných stanovišť k zakládání školek a plantáží vánočních stromků.

Chemická ochrana rostlin

Fungicidní ošetření proti *D. septosporum* a *D. pini* se v našich klimatických podmínkách provádí od poloviny května do poloviny srpna.

Povolené přípravky na ochranu rostlin ☐ [filtrovat](#) (filtr: nenastaven)

	Přípravek	Účinná látka	Člověk	Voda	Vod.org.	Půd.org.	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.prostř.
☒	Airone SC	Hydroxid měďnatý (K), Oxichlo...	i	i	i						
☒	Badge WG	Hydroxid měďnatý (K), Oxichlo...		i	i						
☒	Copranto Duo	Hydroxid měďnatý (K), Oxichlo...		i	i						
☒	Grifon SC	Hydroxid měďnatý (K), Oxichlo...	i	i	i						
☒	Polyversum	Pythium oligandrum M1	i		i						

Vše pouze velkobalení!

Mechanismus působení účinné látky: S - systémový, K - kontaktní, CS - částečně systémový

Odkazy

Informační leták: [Nebezpečné sypavky na borovicích](#)

[Analýza rizika pro původce červené sypavky jehlic borovice](#)

ROSTLINOLÉKAŘSKÝ PORTÁL - FOTOGALERIE

Fotogalerie: červená sypavka borovice „poškození jehlic“ - borovice (Pinus)

Škodlivý organismus

- ☐ Davidsoniella vit.
- ☐ Diaporthe vaccin.
- ☐ Diplocarpon mai.
- ☐ Geosmithia mor.
- ☐ Gibberella circin.
- ☐ Stegophora ulm.
- ☒ červená sypavka
- ☐ hnědá sypavka I.
- ☐ korová nekróza
- ☐ korová nekróza
- ☐ korová nekróza
- ☐ rakovina brambor.
- ☐ rakovina javoru.
- ☐ rez Melampsora
- ☐ rez Melampsora
- ☐ rez Thekopsora
- ☐ rzi rodu Cronart.
- ☐ spála výhonů m.
- ☐ sypavka Cercos.
- ☐ vadnutí dubů
- ☐ verticiliová vada

Škodlivý organismus

- ☒ (všechny kapitoly)
- ☐ Charakteristika šk.
- ☐ Fytosanitární rege.
- ☐ Monitoring a pro.
- ☐ Rozhodování o p.
- ☐ Provádění ochra.
- ☐ Rezistence škod.
- ☐ Hodnocení účinn.
- ☐ Odkazy

acervuli na jehličích
borovice Pinus
Autor: D. Palovčíková, MENDELU

detail acervuli na jehlici
borovice Pinus
Autor: D. Palovčíková, MENDELU

konidie
borovice Pinus
Autor: V. Humpolíčková, UKZUZ

konidie - 1000 x zvětšení
Autor: D. Palovčíková, MENDELU

poškození jehlic
borovice černá

Zavřít fotogalerii

OHLAŠOVACÍ POVINNOST

PROFESIONÁLNÍ PROVOZOVATELÉ MAJÍ POVINNOST OHLÁSIT ÚKZÚZ:

a) Výskytu a podezření z výskytu

- KŠO pro EU (příloha II prováděcího nařízení 2019/2072)
- KŠO pro CHZ (příloha III prováděcího nařízení 2019/2072)
- ŠO podléhajícího mimořádným opatřením EU (EK přijala opatření prováděcím aktem; informace na webu ÚKZÚZ – mimořádná nařízení ÚKZÚZ)

Profesionální provozovatel musí kromě oznámení výskytu či podezření z výskytu ve vhodných případech také **přijmout okamžitá preventivní opatření k zabránění usídlení a šíření daného ŠO** (ukončení uvádění na trh, umístění rostlin do izolace atd.). (článek 14 nařízení o zdraví rostlin)

b) **Bezprostřední nebezpečí proniknutí KŠO na území Unie nebo do jeho části, kde se uvedený ŠO doposud nevyskytuje.** Profesionální provozovatel informuje okamžitě ÚKZÚZ o veškerých případných důkazech. (článek 9 nařízení o zdraví rostlin)

HLÁŠENÍ SE PODÁVÁ NEPRODLENĚ, A TO TELEFONICKY, OSOBNĚ ČI PÍSEMNĚ.

POVINNOSTI INTERNETOVÝCH PRODEJců

- Povinnost registrace.
- Povinnost opatřovat rostliny při prodeji VŽDY rostlinolékařským pasem, a to i v případě prodeje konečnému spotřebiteli (s výjimkou řezaných květin).
- Povinnost poskytnout svým zákazníkům na svých internetových stránkách informace týkající se zákazů dovozu a zvláštních požadavků pro dovoz rostlin, rostlinných výrobků a jiných předmětů na území Unie. Dále informace o vysoce rizikových komoditách a výjimkách z požadavku na rostlinolékařské osvědčení pro malá množství.

Tyto informace je možné zpřístupnit formou odkazu na web ÚKZÚZ.

Důležité odkazy

Více informací o rizikových škodlivých organismech se můžete dozvědět na Rostlinolékařském portálu, který naleznete na adrese www.ukzu.cz/riportal, v modulu „Fytosanitární rizika EU“.

KONTAKTY

ÚKZÚZ
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Odbor rostlinolékařské inspekce
Regionální oddělení rostlinolékařské inspekce

Region	Ing. Jan Šimánek j.sima@ukzu.cz	50 510 480
BRNO	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	602 242 327
HAVLČŮV BROD	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	269 420 424
KOCELEČ	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	724 913 218
OPAVA	Ing. Bohuslav Šimánek boh.sima@ukzu.cz	578 651 247
PLZEŇ	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	602 157 796
PLAŇÁK	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	38 147 032
OSTRAVA	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	602 408 191
PRAHA	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	338 230 708
STŘEDNÍ	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	72 387 067
ŽATEC	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	72 377 136
ČESKÉ BUDJOVICE	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	412 50 063
ČESKÝ KRUMLOV	Ing. Marie Prošková m.proskova@ukzu.cz	724 821 875

Spoustu zajímavostí a užitečných novinek naleznete také přímo na webových stránkách www.ukzu.cz jeho sociálních sítích (facebook, twitter) či na stránkách Evropské a středozemní organizace pro ochranu rostlin (EPPO) www.eppo.int.

ÚKZÚZ

◀ Zavíječ zimostřažný
▼ *Yndalima perspectalis*

DBEJTE NA ZDRAVÍ ROSTLIN

POVINNOST AKTUALIZOVAT SVÉ ÚDAJE UVEDENÉ V REGISTRU ÚKZÚZ

Registrovaní provozovatelé mají každoročně předložit aktualizaci v případě změn týkajících se údajů o záměrech vykonávat některé z registrovaných činností, změn adres provozoven či komodit, které jsou předmětem registrace. Uvedené informace týkající se aktualizace údajů z předchozího roku se předkládají do **30. dubna každého roku**.

Žádost o **aktualizaci údajů o názvu, adrese a kontaktních údajích** profesionálního provozovatele podává tento provozovatel nejpozději do **30 dnů** po změně uvedených údajů.

I. POVINNOSTI PROFESIONÁLNÍCH PROVOZOVATELŮ

- 1) Vedení záznamů o dodaných obchodních jednotkách (rostlin či rostlinných produktů podléhajících pasové povinnosti) umožňujících identifikaci profesionálních provozovatelů, kteří tyto obchodní jednotky dodali. Na vyžádání sdělit tyto informace ÚKZÚZ.**
- 2) Ohlašovací povinnost**

Zahradnická centra a malá rodinná zahradnictví (pokud dodávají výhradně a přímo konečnému uživateli), obchodníci s rostlinami a rostlinným materiálem (pokud nedochází k dělení nakoupených obchodních jednotek a není třeba vydávat RL pasy) atd.

II. POVINNOSTI REGISTROVANÝCH PROVOZOVATELŮ (BEZ OPRÁVNĚNÍ K VYSTAVOVÁNÍ RL PASŮ)

- 1) Vedení záznamů o dodaných obchodních jednotkách (rostlin či rostlinných produktů podléhajících pasové povinnosti) umožňujících identifikaci profesionálních provozovatelů, kteří tyto obchodní jednotky dodali. Na vyžádání sdělit tyto informace ÚKZÚZ.**
- 2) Ohlašovací povinnost**
- 3) Aktualizace údajů uvedených v Jednotném registru osob každoročně do 30. dubna; název, adresa, kontaktní údaje do 30 dnů.**

Subjekty, které mají dle Nařízení o zdraví rostlin povinnost registrace, ale nemusejí vystavovat RL pasy.

Dovozci (nemusejí-li vystavovat RL pasy), vývozci, výrobci označující dřevěné obaly atd.

III. POVINNOSTI OPRÁVNĚNÝCH PROVOZOVATELŮ

- 1) provádění šetření pro účely vydávání RL pasů a vedení záznamů o provedených šetřeních
- 2) plnění požadavků na připojování, obsah a formát RL pasů
- 3) vedení záznamů zajišťujících výsledovatelnost
- 4) stanovení a sledování kritických bodů produkčního procesu a vedení záznamů o této činnosti
- 5) proškolení pracovníků zapojených do šetření pro vydávání RL pasů (od ukončení přechodného období – od 14.1.2021)

OD 14.12.2020 NAVÍC:

- 6) zavedení účinného plánu, podle něž se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění výskytu KŠO/ KŠO pro CHZ/ ŠO, na která se vztahují MRO/ RNŠO
- 7) vlastnit vybavení a zařízení (nebo mít k uvedenému přístup) nezbytná k provádění šetření pro vydávání RL pasů
- 8) určení kontaktní osoby pro komunikaci s ÚKZÚZ

Všichni profesionální provozovatelé, kteří musejí vystavovat RL pasy.

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST.

Ing. Táňa Klailová

Odbor zdraví rostlin

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Tana.Klailova@ukzuz.cz

